Notat

Norconsult

Oppdragsgiver: **Teleplan Eiendom AS**
Oppdragsnr.: **5164184** Dokumentnr.: **N-01**

Til: Teleplan Eiendom AS
Fra: Norconsult AS
Dato 2023-01-19

Detaljregulering av Teleplanbyen - vurdering av virkninger på naturmangfoldet

Innledning

På oppdrag fra Teleplan Eiendom AS har Norconsult AS utarbeidet forslag til detaljreguleringsplan for området Teleplanbyen mellom Lysaker og Fornebu. I den sammenheng er det gjort en vurdering av hvilke virkninger planforslaget vil ha på naturmangfoldet i området. Kartlegginger og vurderinger er gjort av økolog Torbjørn H. Kornstad, med kvalitetssikring av naturforvalter Torgeir Isdahl. Notatet er utarbeidet i 2017, og oppdatert i 2022 og 2023 med nye data, og oppdaterte kategorier for fremmede arter (Artsdatabanken 2018a) og rødlistede arter (Artsdatabanken 2021) og naturtyper (Artsdatabanken 2018b).

Metode

Planområdet er kartlagt etter DN-håndbok 13 (Miljødirektoratet 2007), se Figur 2 for illustrasjon av plangrenser. Artskartlegginger etter rødlista for arter fra 2015 (Henriksen og Hilmo 2015) og fremmedartslista fra 2011 (Gederaas m.fl. 2011) ble gjort i samme runde. Eksisterende informasjon fra de elektroniske databasene Naturbase og Artskart er lagt til grunn for arbeidet. I tillegg er det gjort befaring i området den 21.6.2017. Under befaringen var det gode forhold for å registrere forekomster av biologisk mangfold. Det ble spesielt sett etter store, gamle trær.

I oppdateringen av notatet er det gjort en ny innhenting av data fra Naturbase og Artskart. Området er ikke kartlagt etter Miljødirektoratets NiN-baserte instruks (Miljødirektoratet 2021), men vi anser kartleggingen som ble gjort etter Håndbok 13-metodikken som utfyllende for å vurdere dette tiltaket.

Vurderingene av hvilke virkninger planen vil få er basert på foreliggende planutkast. Det er gjort en enkel vurdering der man først beskriver hvilke verdier som finnes i området, og deretter den konkrete påvirkningen tiltaket vil ha på disse verdiene. Som referansegrunnlag for vurderingene har vi brukt dagens situasjon.

Naturverdier i området

Naturtyper

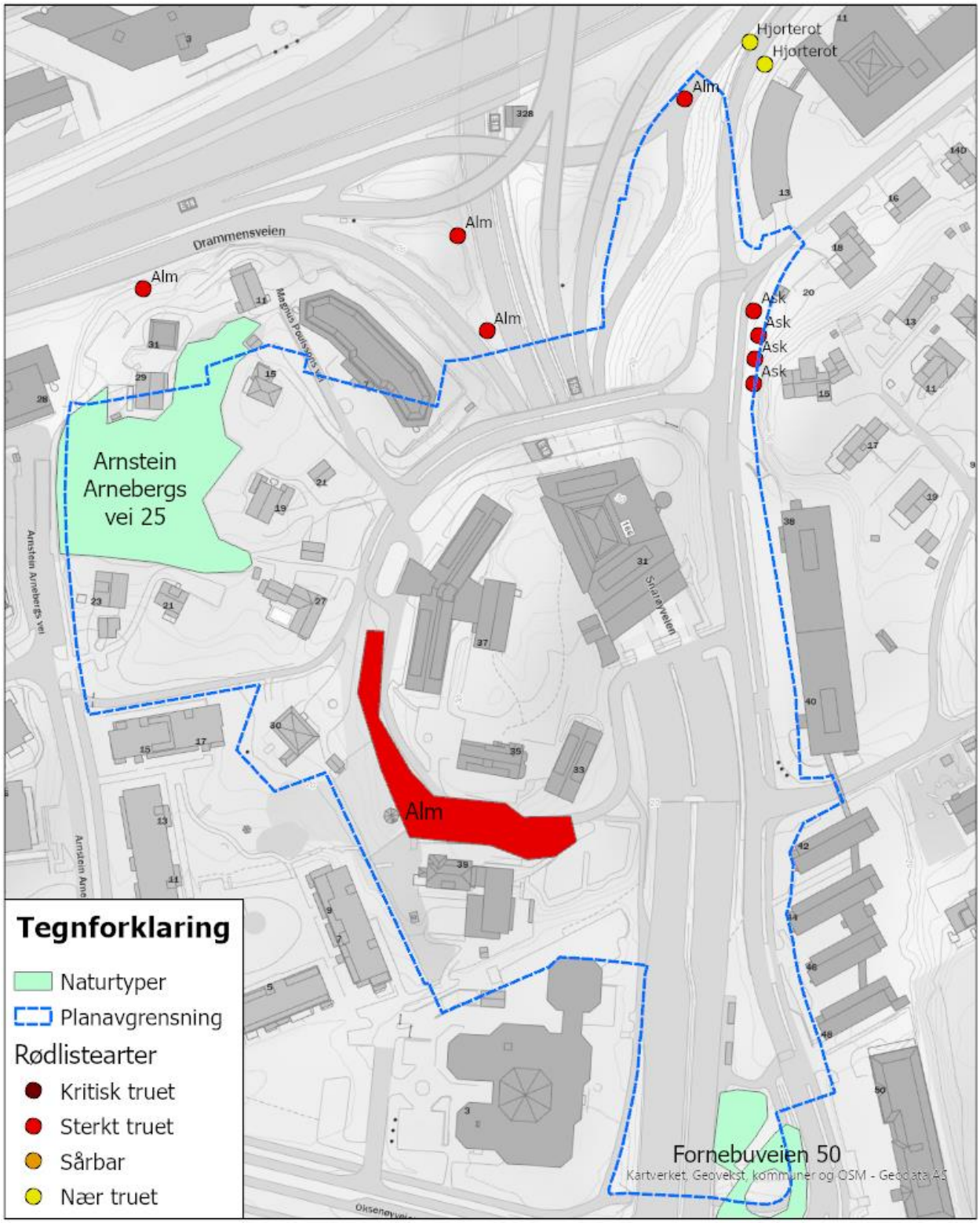
I Naturbase er det registrert en naturtypelokalitet innenfor planavgrensningen, Fornebuveien 50 (Figur 2). Lokaliteten er kartlagt som åpen kalkmark med viktig verdi (B). Dessverre har lokaliteten forsvunnet i sin helhet i forbindelse med etablering av ny undergang under Fornebuveien med tilhørende gangsti (Figur 1).

Figur 1. Bilder fra Google Streetview fra henholdsvis juni 2009 (øverst) og mai 2019 (nederst) som viser at lokaliteten Fornebuveien 50 har forsvunnet i sin helhet.

Under befaringen i 2017 ble det registrert en ny lokalitet, kalt Arnstein Arnebergs vei 25 (Figur 2, Figur 3). Det ble ikke funnet trær i området som oppfyller kriteriene til naturtypen store, gamle trær.

Lokaliteten ved Arnstein Arnebergs vei 25 består av en tidligere bebygd tomt med en liten rest av kalkfuruskog. Det ble ikke funnet noen spesielle indikatorarter ut over noe prikkperikum og piggstarr, men derimot mange fremmede arter: Gravmyrt (svært høy risiko, SE), gullregn (SE), dielsmispel (SE), sibirbergknapp (SE), filtarve (SE), rødhyll (SE), krypfredløs (SE), hjertebergblom (høy risiko, HI), mahonie (potensielt høy risiko, PH) og kaprifol (lav risiko, LO). Det er kastet en del søppel i lokaliteten. Tross dette har den en viss verdi som restbiotop, og gis derfor lokalt viktig verdi (C). Det kan ikke utelukkes at det finnes ask og alm (begge sterkt truet, EN) i lokaliteten, men det dreier seg i så fall om yngre småplanter. Større trær av disse artene ble ikke observert i lokaliteten.

Figur 2. Temakart som viser kartlagte naturtyper, rødlistearter, og planavgrensing for detaljreguleringsplan Teleplanbyen. Kartgrunnlag: Geodata AS/Miljødirektoratet.

Figur 3. Lokaliteten Arnstein Arnebergs vei 25 består av kalkfuruskog uten spesielle indikatorarter, men med svært mange fremmede arter. Foto: Torbjørn Kornstad.

Rødlistearter

Innenfor planområdet finnes rødlisteartene ask (EN) og alm (EN). Utenfor planområdet er det registrert funn av stautstarr (EN), knottblom (EN), myrtelg (sårbar, VU), dronningstarr (nær truet, NT), oslosildre (NT), tuestarr (NT), kjevlestarr (NT), kildegras (NT), hjorterot (NT) og enghavre (NT). Flertallet av disse artene er fuktkrevende arter knyttet til en tidligere kalkmyr (Tjernsmyra), som nå er bygd ned. Oslosildre, hjorterot og enghavre antas å finnes i nærområdet fremdeles, men ikke innenfor arealene som påvirkes av tiltaket.

Fremmede arter

I Artskart ligger det registreringer av en rekke fremmede arter i områdene rundt planområdet, særlig er det mange funn av kanadagullris (SE), russekål (SE) og vinterkarse (SE). Under befaringen ble det i tillegg funnet en rekke andre fremmede arter, noe som er forventet i påvirkede områder i og rundt Oslo. Konsentrasjonen av fremmede arter er særlig høy i og rundt lokaliteten Arnstein Arnebergs vei 25 (se omtale av denne), men man finner de også i andre deler av planområdet.

Figur 4. Illustrasjonsplan som viser planlagt utnyttelse av planområdet.

Virkninger av planforslaget

Planforslaget med foreslått utnyttelse (Figur 4) vil føre til at lokaliteten Arnstein Arnebergs vei 25 forsvinner, da man i dette området har foreslått å senke terrenget og bygge nye boliger. Dette fører til tap av en lokalt viktig lokalitet av den sårbare naturtypen kalk- og lågurtfuruskog.

Det er registrert forekomster av de sterkt truede artene ask og alm innenfor planområdet. I hovedsak dreier dette seg om yngre trær, men det finnes to litt større almetrær i området ved Magnus Poulssons vei 39 (Norconsult 2020). Trærne står på hver sin side av Magnus Poulssons vei (figur 5). Det nordre treet (nr. 65 i figur 5) berøres ikke av utbygging, mens det søndre (nr. 64 i figur 5) ligger såpass tett inntil planlagt utbygging at det trolig vil gå tapt.

Figur 5. Utsnitt av rapport om håndtering av trær (Norconsult 2020) som viser almetrær ved Magnus Poulssons vei, punkt nr. 64 og 65.

Det er funnet en rekke fremmede arter i området, særlig ved Arnstein Arnebergs vei 25. Forskrift om fremmede organismer § 18 angir bestemmelser som medfører at en tiltakshaver ikke skal spre fremmede arter ut av tiltaksområdet. Dersom man ser at tiltaket medfører flytting av infiserte masser, må man sette opp en plan for behandling av disse. En slik plan bør inkludere en grundigere kartlegging av fremmede arter i området basert på endelige tekniske planer.

Forholdet til naturmangfoldloven §§ 8-12 og øvrig lovverk

Naturmangfoldloven §§ 8-12 gir regler for offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet. Området er befart i vekstsesongen, og det anses derfor som at kravet til kunnskapsgrunnlag etter § 8 er oppfylt. Føre var-prinsippet etter § 9 har dermed ikke spilt noen stor rolle i vurderingene, men det er lagt til grunn for at den artsfattige lokaliteten Arnstein Arnebergs vei 25 ble utfigurert som naturtype.

Ifølge § 10 skal man vurdere den samlede belastningen av et tiltak. Lokaliteten Arnstein Arnebergs vei består av kalk- og lågurtfuruskog, som er rødlistet som en sårbar naturtype (VU). Imidlertid er lokaliteten såpass degradert og liten at den vurderte planen ikke kan sies å utgjøre et betydelig bidrag til den samlede belastningen på naturtypen kalk- og lågurtfuruskog. Det skal også påpekes at tiltaket utgjør et bidrag til bit for bit-nedbyggingen som foregår, og som Fornebulandet har vært særlig utsatt for etter at flyplassen ble lagt ned.

Når det gjelder ask og alm, er påvirkning på disse en komplisert problemstilling. Artene er oppført på rødlista som sterkt truet, men har samtidig store bestander og god rekruttering i kjerneområdene. Innenfor planområdet er det i hovedsak yngre trær som går tapt, og det vurderes at dette ikke medfører et betydelig bidrag til den samlede belastningen på artene.

Det tas utgangspunkt i at §§ 11 og 12 legges til grunn for en eventuell anleggsgjennomføring.

Tiltaket berører ikke naturvernområder, utvalgte naturtyper, eller prioriterte og fredede arter.

Skadereduserende tiltak

Detaljreguleringsplanen for Teleplanbyen vurderes å medføre middels negativ påvirkning på naturmangfoldet, som tilsier et behov for skadereduserende tiltak.

Man bør vurdere om man kan inkludere områder i planen der man lar partier med kalkstein og skifer stå urørt i dagen, og la disse revegetere seg naturlig. På denne måten vil det på sikt kunne dannes nye livsmiljøer som minner om de truede naturtypene man finner rester av i nærområdet på Fornebulandet.

Et annet tiltak man kan vurdere er å installere grønne tak på noen av bygningene i tiltaksområdet. For at dette skal være positivt for naturmangfoldet må disse legge til rette for etablering av enten slåtteeng eller vegetasjon lik den man finner på åpen grunnlendt kalkmark. Et prøveprosjekt med etablering av et slikt grønt tak er gjennomført på taket av Fornebu senter litt sør for planområdet.

For å kompensere for tapet av ask og alm, bør disse artene inngå i planteplanen for tiltaket. Furu bør også benyttes i planteplanen, siden en lokalitet med kalk- og lågurtfuruskog går tapt.

Kilder

Artskart, nasjonal database for artsinformasjon. http://artskart.artsdatabanken.no. Artsdatabanken, Trondheim. Innhentet 16.1.2023

Naturbase, nasjonal database for naturinformasjon. http://kart.naturbase.no. Miljødirektoratet, Trondheim. Innhentet 16.1.2023

Artsdatabanken. 2018a. Fremmede arter i Norge – med økologisk risiko 2018.

Artsdatabanken. 2018b. Norsk rødliste for naturtyper 2018.

Artsdatabanken. 2021. Norsk rødliste for arter 2021.

Direktoratet for naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper – Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13 2.utgave 2006 (oppdatert 2007). Miljødirektoratet, Trondheim.

Gederaas, L., Moen, T.L., Skjelseth, S. & Larsen, L.-K. (red.) 2012. Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012. Artsdatabanken, Trondheim.

Henriksen, S. og Hilmo, O. (red.) 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Trondheim.

Lindgaard, A. og Henriksen, S. (red.) 2011. Norsk rødliste for naturtyper 2011. Artsdatabanken, Trondheim.

Norconsult. 2020. Teleplanbyen – Tiltak for å ivareta trær på eiendommen. Notat N-02. Upublisert notat.

J03	2023-01-19	Oppdatert før innsending av plan til behandling	ToKor	ToIsd	BEB
J02	2022-04-25	Oppdatert versjon i henhold til gjeldende metodikk, og med utvidet planavgrensning	ToKor	ToIsd	BEB
A01	2017-09-26	Notat i forbindelse med detaljregulering	ToKor	ToIsd	BEB
Versjon	**Dato**	**Beskrivelse**	**Utarbeidet**	**Fagkontrollert**	**Godkjent**

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.